

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 32, din 30.05.2010

DECLARAȚIA COMUNĂ A PREȘEDINȚILOR MEDVEDEV ȘI IANUKOVICI: REPERCURSIUNI PENTRU R. MOLDOVA

**Transcriptul emisiunii radiofonice, din 30 mai 2010, realizată de Asociația pentru Politică Externă (APE) în colaborare cu Agenția de știri și analize Imedia și cu asistența Fundației germane Friedrich Ebert Stiftung (FES). Emisiunea este difuzată la Radioul Vocea Basarabiei în fiecare duminică.*

Principalele Teme ale Emisiunii:

1. Efectele Declarației comune a președinților Medvedev și Ianukovici pentru R. Moldova
2. Reacția Guvernului R. Moldova referitor la Declarația comună a președinților Medvedev și Ianukovici privind Transnistria
3. Reluarea lucrărilor în formatul de negocieri 5 plus 2
4. Rolul Ucrainei în reglementarea problematicei transnistrene

Corneliu RUSNAC, moderator IMEDIA: Bună ziua stimați ascultători! Sunt Corneliu Rusnac și vă invit să ascultați o nouă ediție a emisiunii de sinteze și dezbateri pe teme de politică externă, emisiune realizată cu suportul Asociației pentru Politică Externă și finanțată de Fundația Friedrich Ebert.

Astăzi vom discuta despre ultimele evoluții în problema transnistreană, în special despre Declarația Comună a Președintelui rus, Dmitrii Medvedev și cel ucrainean, Victor Ianukovici, cu privire la acest conflict și despre recenta întrevvedere de la Moscova a Ministrului de Externe Iurie Leancă cu omologul său rus Serghei Lavrov. *Invitații noștri din studio dl Radu Vrabie, Director de Programe la Asociația pentru Politică Externă și dl Alexandru Baltag, doctorand în Relații Internaționale.* Bună ziua și bine ați venit la emisiunea noastră!

Vă propun să începem discuția noastră cu Declarația comună a președinților Medvedev și Ianukovici. Le amintesc ascultătorilor noștri că în Declarația respectivă se menționa că problema transnistreană trebuie rezolvată exclusiv prin mijloace politice pașnice și prin dialog bazat pe principii de egalitate. De asemenea, potrivit Declarației, acest dialog ar fi trebuit să aibă drept scop final elaborarea pentru Transnistria a unui statut special, care să fie garantat sigur pe baza respectării suveranității și integrității teritoriale a R. Moldova, precum și a neutralității constituționale, cum era numită, și a unui spațiu juridic și economic de apărare unic. În Declarație se mai afirma că Federația Rusă și Ucraina subliniază rolul stabilizator important a actualei operațiuni de menținere a păcii din regiune. În ea se mai vorbea despre posibilitatea înlocuirii actualelor trupe de menținere a păcii cu observatori civili sub egida OSCE dar, numai după rezolvarea definitivă a conflictului. Așadar cum poate fi comentată această Declarație și ce efecte comportă ea pentru R. Moldova? Dl Vrabie?

1. Efectele Declarației comune a președinților Medvedev și Ianukovici pentru R. Moldova

Radu VRABIE, Director de Programe la Asociația pentru Politică Externă: Ar fi mai multe de spus. Desigur, ca orice Declarație și ca orice document în reglementarea transnistreană are puncte pozitive, puncte negative. Declarația este destul de vagă dar, aceste puncte interpretabile care sunt găsite aici sunt

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 32, din 30.05.2010

un fel de principiu pe care îl urmărește Federația Rusă de mai mulți ani în reglementarea transnistreană pentru a lăsa loc de manevră în discuțiile anterioare. Dar, în linii mari, eu cred că este o Declarație mai favorabilă pentru R. Moldova decât Declarația pe care a semnat-o Voronin la 18 martie 2009 la Moscova împreună cu liderul de la Tiraspol, Igor Smirnov, în prezența lui Medvedev. Care ar fi lucrurile care eu cred că sunt favorabile pentru R. Moldova? De exemplu, la început este menționat „spațiul unic”, este pentru prima dată după mai mulți ani când rușii renunță la retorica lor în care se vorbea despre un spațiu comun, o retorică acceptată la Moscova, acceptată la Tiraspol, revenirea la spațiul unic. Un alt lucru, de altfel dvs. ați menționat despre retragerea trupelor rusești după soluționarea conflictului politic dar, în această Declarație nu este specificat expres acest lucru, iar în Declarația de la 18 Martie, este menționat expres. De aceea, eu cred că Guvernul R. Moldova, Biroul pentru Reintegrare, Ministerul de Externe trebuie să ia act de această Declarație însă este un Document pe care se poate de lucrat și este o marjă mai mare de manevră diplomației moldovenești decât cea ce a fost pe 18 martie. Cât privește despre discuțiile privind intrarea Ucrainei în orbita intereselor rusești sau apropierea Ucrainei de poziția rusească pe această problemă, mie mi se pare că, totuși, Ucraina a luat această decizie din rațiuni mai mult interne decât externe. Președintele Ianukovici, de curând a devenit președinte, și are nevoie de câteva succese rapide pentru a arăta populației că în mandatul său se lucrează și se obțin rezultate mai bune decât în mandatul predecesorului său Victor Iușenco. Pentru că a îmbunătăți relațiile cu UE este destul de greu, relația cu UE este una mai previzibilă, mai documentată, se poate doar cu Rusia. De aceea aceste, așa-zise cedări făcute cu Ucraina sunt, în opinia mea, mai mult de ordin intern. Ucraina a calculat dacă este mai bine de a avea un document mai aproape de Rusia sau nu. De data aceasta a decis că Rusia este mai aproape de interesele Ucrainei, cum a făcut-o și în 2006 când a acceptat misiunea EUBAM și noul regim de frontieră, apropiindu-se atunci de UE.

Corneliu RUSNAC: Dl Baltag?

Alexandru BALTAG, doctorand în Relații Internaționale: Eu consider totuși că această Declarație dintre Președintele Rusiei și Președintele Ianukovici, în primul rând a fost o Declarație de ordin politic, dat fiind faptul că s-a făcut în afara formatului de negocieri 5 plus 2 de reglementare a conflictului transnistrean. A fost o Declarație politică care a dat mai multe semnale atât pe interior cât și pe exterior. Cât privește pe exterior, putem observa o consecutivitate de evenimente care s-au produs, începând cu staționarea flotei rusești în Crimeea până în 2042, Declarația comună a Rusiei cu Ucraina în ceea ce privește Transnistria, iată că și Declarația sau poziția oficială a Ucrainei în ceea ce privește non-aderarea la NATO. Adică, sunt niște evenimente care reprezintă un semnal că restartarea relațiilor ruso-ucrainene s-a produs. Altminteri, aș spune că este în avantajul tuturor ca între Rusia și Ucraina să fie relații bune. Dacă luăm în considerație și situația internă din Ucraina, situația socială destul de complicată, pentru Ucraina este vital să aibă relații de bună vecinătate și de colaborare cu toți marii actori, inclusiv și cu Rusia. Sunt de acord cu Radu, că a fost și un semnal pe interior pentru populația Ucrainei că iată, într-adevăr, s-a început o politică matură, o politică externă echilibrată și vrem să trăim cu toții bine. Totuși, cred că este prematur să anticipăm în ce direcție o va lua Ucraina, însă percepem o dinamică nouă și o abordare geopolitică nouă în regiune. În ceea ce privește declarația oficială, Declarația comună privind Transnistria nu cred că va avea efect juridic, mai mult efect politic. Eu cred că s-a mizat pentru a anunța poziția comună a Rusiei și Ucrainei care ulterior va putea fi utilizată în cadrul formatului de negocieri. În

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 32, din 30.05.2010

plus, prin această Declarație, s-a făcut referință la Acordul semnat de dl Voronin în 2008. Și, dacă ne referim la declarația dl Lavrov în care spune să nu minimalizăm documentele care au fost semnate între părți pe parcursul ultimilor 18 ani.

Corneliu RUSNAC: O să ajungem și la această declarație a dl Lavrov, eu vroiam să vă întreb altceva. Unii analiști s-au arătat îngrijorați că această Declarație a președinților rus și ucrainean ar putea să însemne începutul unui nou plan rusesc cu privire la R. Moldova în general și la Transnistria în particular. Ce părere aveți despre aceste afirmații? Dl Baltag?

Alexandru BALTAG: Eu nu cred că Rusia are ceva nou. Poziția Rusiei noi o cunoaștem destul de bine, care a fost declarată pe parcursul timpului, R. Moldova stat unitar, mă refer la declarațiile oficiale, stat unitar neutru, Transnistria având un statut special garantat. Se mai fac referință la o revenire a Planului Kozak sau la o federalizare a R. Moldova. Totuși, Rusia are o pondere mare în rezolvarea conflictului transnistrean dar, să nu uităm că toate deciziile care vor fi luate în acest sens sunt de formatul 5 plus 2 și aici chiar aș face referință la Declarația promptă a Înaltului Reprezentant pentru Politică Externă și Securitate Comună a UE care a reacționat imediat după ce s-a făcut Declarația comună. Astfel, să spunem că Rusia are careva scenarii noi nu cred. Poziția Rusiei o cunoaștem, aici se va negocia. Este evident faptul că Rusia are interese în regiune, se va strădui să le păstreze dar, în general, depinde și de care va fi viziunea autorităților din R. Moldova precum și suportul din partea occidentului ca să nu se întâmple un dezechilibru în cadrul negocierilor.

Corneliu RUSNAC: Dl Vrabie?

Radu VRABIE: Eu cred că Declarația președinților Medvedev și Ianukovici nu a adus ceva nou, ci mai degrabă, a menționat ceea ce se știa. Ceva despre trecut. De aceea, în acest context, cu cred că ar exista conspirații de a împărți cumva Moldova, cum s-a mai scris prin presă. Totuși, eu cred că această Declarație, a adus un pic reglementarea transnistreană pe făgașul negocierilor diplomatice, ceea ce este bine pentru R. Moldova, cu o singură condiție, ca R. Moldova să nu mai repete greșelile făcute în ultimii ani, adică negocieri separate cu unul din actori, și aici mă refer în special la Rusia, și R. Moldova are nevoie în reglementarea Transnistreană de o transparență. Trebuie să fie cea mai transparentă parte din acest format. Ori, în cazul în care vom avea această transparență, vom avea și credibilitate, vom fi și previzibili pentru partenerii noștri europeni, pentru partenerii noștri americani, și atunci avem șanse în plus. În cazul în care, vom încerca cu orice preț de a obține o rezolvare formală acestui conflict prin semnarea unor acorduri, declarații doar 1 plus 1 cu Rusia. Declarația Voronin-Smirnov din 2009 a arătat, documentele semnate bilateral cu Rusia, de obicei, nu sunt favorabile R. Moldova. De aceea, avem nevoie de documente semnate într-un cadru mai larg.

Corneliu RUSNAC: Dar de ce credeți că tocmai acum Rusia încearcă să aducă pe tapet problema transnistreană, acum când iată, pe malul drept și pe malul stând al Nistrului urmează să aibă loc alegeri și vor exista alte priorități politice de moment?

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 32, din 30.05.2010

Radu VRABIE: Pentru că probabil, atunci când în una din țări există campanie electorală, este mult mai ușor să obții anumite rezultate, anumite concesii dat fiind „luptele” interne care au loc. nu uitați că Declarația din 18 martie, la care tot ne-am referit până acum a fost semnată tot într-un context electoral, ori la 5 aprilie erau alegerile din 2009. Plus Rusia niciodată nu a ascuns că R. Moldova intră în sfera sa de influență, sau ar vrea să fie total, iar Transnistria constituie un instrument prin care Rusia încearcă să influențeze lucrurile pe malul drept. Planul rusesc pentru R. Moldova, ar fi în opinia mea, că s-ar renunța la formula actuală a Transnistriei și implicit la reîntregirea țării dacă R. Moldova întreagă i-ar oferi mai multe oportunități Rusiei decât îi oferă acum Transnistria. Atât timp cât R. Moldova este o țară care și-a declarat intenția de a adera la UE, ceea ce se discută mai puțin, dar nu cred că Rusia este doar împotriva aderării R. Moldova la NATO eu cred că și aderarea la UE nu este una din opțiunile pe care Rusia le-ar vrea. Atât timp cât această situație este neclară, cât Federația Rusă nu controlează întreaga R. Moldova ea va continua să țină Transnistria și vedem că ani de ani, deja de prin 2005, bugetul transnistrean are deficit de 50% de 60% , situația devine din an în an mai gravă, însă totuși Rusia reușește de fiecare dată să acopere acest deficit bugetar. Mai mult ca atât, mai există și 2 miliarde 300 milioane de dolari, dacă nu greșesc, datoria Transnistriei pentru gaz care nu se cere.

Corneliu RUSNAC: Dl Baltag?

Alexandru BALTAG: Eu aș lua pe 2 direcții, pe intern, adică pe R. Moldova. De altfel, reacția Rusiei putem considera că a provocat-o și evenimentele care s-au produs în R. Moldova, adică un schimb de putere care a venit cu o nouă abordare în ceea ce privește diplomația și politica externă. Chiar și acordul semnat cu FMI, chiar și banii obținuți în programul Provocările Mileniului, de altfel, este și un semnal politic din partea SUA, au constituit un motiv ca Rusia să fie impulsionată în ceea ce privește conflictul transnistrean. Și a doua direcție transformările care s-au produs în regiune. Aici mă refer la alegerile prezidențiale din Ucraina și scutul antirachetă care eventual va fi plasat în România. Vedem că se produc anumite mișcări în regiune și nu este exclus ca în acest joc R. Moldova să reprezinte o miză pentru Rusia. Urmează să vedem care va fi aceasta, însă eu cred că anume aceste evenimente au și impulsionat, au trezit interesul față de această regiune.

Corneliu RUSNAC: Guvernul de la Chișinău a avut o reacție promptă față de Declarația președinților rus și ucrainean, într-un comunicat oficial executivul moldovean, a apreciat sprijinul UE pentru soluționarea problemei transnistrene, expus chiar pe 17 mai, chiar în aceeași zi cu Declarația. Totodată, în comunicat se preciza că Guvernul R. Moldova, a luat act de Declarația președinților Medvedev și Ianukovici dar, se sublinia că, citez „Guvernul R. Moldova pledează pentru diminuarea factorului militar în regiune, inclusiv prin retragerea completă a munițiilor care aparțin Federației Ruse și a contingentului militar ce asigură paza acestora.” Cum poate fi apreciată această reacție a autorităților moldovene ținând cont și de faptul că Moscova s-a arătat nemulțumită de ea? Dl Baltag?

2. Reacția Guvernului R. Moldova referitor la Declarația comună a președinților Medvedev și Ianukovici privind Transnistria

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 32, din 30.05.2010

Alexandru BALTAG: Eu consider că este o reacție echilibrată. Este o reacție care aduce la suprafață din nou poziția R. Moldova în ceea ce privește conflictul transnistrean, adică Rusia să-și respecte angajamentele luate la Istanbul în 1999 și să-și retragă armata. În plus, dacă facem referință și la faptul că R. Moldova este un stat neutru, referință la norma constituțională, atunci asta trebuie să fie de facto. Totodată, pentru R. Moldova așa nu este avantajos să vină la moment cu niște declarații tăioase în ceea ce privește conflictul transnistrean deoarece vedem că se produce o reformulare de poziții între marile puteri, chiar și Strategia de Securitate a lui Obama, chiar și Strategia de Securitate a Rusiei, într-o oarecare măsură R. Moldova trebuie să dea dovadă de o diplomatie deșteaptă, deoarece și țările mari fac diplomatie mare.

Corneliu RUSNAC: Dl Vrabie?

Radu VRABIE: Eu aș spune matură. Evident nu putem critica această Declarație. Ori era să turnăm apă la moara, mai ales Tiraspolului. Probabil la Tiraspol așteptau o reacție tăioasă a Chișinăului prin care să demonstreze a câta oară R. Moldova este pro-românească și anti-rusească pentru a arăta populației din raioanele de est ale R. Moldova că de aceia nu putem merge la negocieri cu R. Moldova pentru că ei sunt anti-ruși, vor aduce și vor învăța limba română în loc de limba rusă. A fost o reacție matură, o reacție în care s-a luat act. Eu cred că în general se va putea lucra ulterior pe această Declarație, însă din punctul meu de vedere faptul că cum Chișinăul nu-și dorește o rezolvare aici, acum a problemei transnistrene, așa cum și-o dorea fostul Guvern, îi dă posibilitatea de a lucra pe aceste grupuri de lucru, de a deschide regiunea, de a oferi exemple bune populației din raioanele de est ale R. Moldova, care la rândul lor o să-și poată face o impresie despre cine își dorește, de fapt, deblocarea situației și cine nu. Liderii de la Tiraspol sunt nemulțumiți de evoluțiile care au loc în reglementarea transnistreană. De multe ori încearcă să pună anumite piedici. Au mai fost pe parcursul anilor, ultimele sunt acum cu Ernest Vardanean și Ilie Cazacu, un subiect care, de altfel, a încetat a mai fi discutat în presa din R. Moldova, de aceia fiecare reacție calmă, bine gândită a Chișinăului sporesc șansele ca această reglementare să aibă loc cât mai curând. Dar, în contextul întrebării dvs., de ce acum Rusia? Pentru că, urmărind pe parcursul anilor poziția Rusiei, Rusia are nevoie ca discuțiile despre problema transnistreană să fie prezente, să fie în dosar. Datorită conjuncturii interne de pe malul drept de conflictul transnistrean nu se prea discută. De aceia, periodic se încearcă anumite Declarații, anumite documente care să readucă conflictul transnistrean în dosar. Ori, aceasta este într-un fel și poziția oficială a Tiraspolului care se teme foarte mult de izolare pentru că în momentul în care lumea va înceta să discute despre conflictul transnistrean atunci nu va mai avea rost existența acestei Republici Autoproclamate.

Corneliu RUSNAC: Acum câteva zile, Ministrul de Externe, dl Iurie Leancă a vizitat Moscova unde s-a întâlnit cu omologul său rus Serghei Lavrov, cu care a discutat inclusiv despre problema transnistreană. În urma acestor discuții, Serghei Lavrov a declarat că Rusia se pronunță pentru reluarea negocierilor 5 plus 2, format din care fac parte, pe lângă Chișinău și Tiraspol ca părți implicate în conflict și Rusia, Ucraina și OSCE ca mediatori, și UE și SUA ca observatori. De ce ar insista Rusia acum pe reluarea negocierilor în acest format, care a activat pe o perioadă scurtă de timp, din noiembrie 2005 până în februarie 2006 când tratativele au fost sistate? Dl Vrabie?

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 32, din 30.05.2010

3. Reluarea lucrărilor în formatul de negocieri 5 plus 2

Radu VRABIE: Rusia niciodată nu a fost împotriva acestui format, ea întotdeauna l-a susținut, l-a promovat, cel puțin la nivel oficial ideea că discuțiile trebuie să aibă loc în formatul 5 plus 2, însă ei au o mică notă bene în care menționează că aceste negocieri își au locul, mai ales dacă Chișinău și Tiraspolul se vor înțelege asupra unor probleme principiale care, iarăși, vor putea avea loc dacă vor respecta toate documentele semnate până acum. Aici este o chestiune foarte delicată, l-am auzit pe Vicepremierul pentru reintegrare, sunt semnate 140 de documente, însă cât nu ar fi de curios pentru ascultători, pentru că de cele mai multe ori transnistrenii sau regimul de la Tiraspol menționează despre faptul că R. Moldova nu+și respectă angajamentele. De fapt, dacă am lua toate documentele care sunt semnate, care au fost semnate până acum, de cele mai multe ori aceste documente nu sunt respectate de către Tiraspol, și aceste angajamente nu sunt garantate de către Federația Rusă, care este garant în acest conflict. Începând chiar de la Acordul din 1992, care menționează expres libera circulație a persoanelor, bunurilor, mărfurilor, serviciilor pe ambele maluri. Noi știm care este situația de facto. De fiecare dată un cetățean al R. Moldova este tratat inegal față de ceilalți cetățeni, în special ruși, ai Federației Ruse. De aceea cred că dacă s-ar discuta despre cine își respectă angajamentele și cine nu cred că ar fi în defavoarea Rusiei, cu toate acestea, Rusia este actorul mare actorul puternic. Noi știm cum au loc relațiile internaționale, de aceea sunt de acord cu ceia ce a spus Alexandru, R. Moldova trebuie să aibă o diplomatie deșteaptă, înțeleaptă și să poată obține rezultate.

Corneliu RUSNAC: Dl Baltag?

Alexandru BALTAG: Chiar și în presa rusă s-a scris că dat fiind faptul că urmează o perioadă electorală atât în R. Moldova cât și în Transnistria ne putem aștepta la o reîncepere veritabilă a negocierilor în formatul 5 plus 2, vor avea loc după ce vor fi organizate alegerile pe malul drept și pe malul stâng al Nistrului. Am putea considera ca și cauză a insistenței Rusiei privind reînceperea negocierilor faptul că Kazahstanul deține președinția OSCE și noi știm foarte bine care sunt relațiile dintre Rusia și Kazahstan însă asta este relativ. Pentru Rusia este important ca negocierile să evolueze într-o perspectivă pozitivă pentru toate părțile, însă în acest sens se va putea afla și poziția fiecărei părți în ceia ce privește conflictul transnistrean deoarece în ultimele transformări geopolitice în regiune ar putea să aducă anumite devieri de poziții în ceia ce privește o problemă sau alta. Poate ar fi și interesul să afle care ar fi poziția occidentului față de această problemă sau a altor actori implicați în reglementarea conflictului transnistrean. Totuși, se așteaptă ca să fie cât decît liniște în R. Moldova, mă refer la o liniște politică ca să nu mai fie genul de declarații că nu avem cu cine vorbi, care s-au strecurat chiar astăzi în presa rusă.

Corneliu RUSNAC: Serghei Lavrov a mai declarat că este important ca în procesul de elaborare a unui statut special pentru Transnistria, citez „să nu se piardă acele elemente pozitive care au fost acumulate de-a lungul anilor în contactele dintre părți cu ajutorul factorilor externi”. Dl Baltag, cum credeți ce are în vedere Serghei Lavrov atunci când vorbește despre elemente pozitive?

Alexandru BALTAG: Elemente pozitive se au în vedere documentele și înțelegerile la care s-a ajuns anterior, aici facem referință la faptul că Transnistria trebuie să aibă un statut special garantat în cadrul R.

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 32, din 30.05.2010

Moldova, teritoriu reintegrat și păstrarea forțelor militare rusești în Transnistria până când se rezolvă acest conflict. Însă în același timp diplomația moldovenească ar putea face referință și la angajamentele pozitive pentru R. Moldova pe care le-a luat atât Transnistria cât și Rusia privind retragerea contingentului militar. Adică, sunt niște declarații care încearcă să echilibreze niște contra declarații ce ar putea surveni. De altfel, prin aceasta Rusia și-a menținut poziția. Este o Declarație politică prin care vedem o consolidare a poziției și de ce nu o treaptă în ceia ce privește continuarea negocierilor dau dialogului pe această problemă.

Corneliu RUSNAC: Dl Vrabie?

Radu VRABIE: Dacă analizăm poziția Rusiei față de R. Moldova și forma cum ar vrea ea să soluționeze conflictul transnistrean, pentru că, cât nu ar fi de paradoxal, dar toți din formatul 5 plus 2, mai puțin Transnistria, regimul de la Tiraspol, își doresc o reglementare, o schimbare a situației, însă, fiecare o vede în modul său și de aceea nu avem un compromis. Rusia, în opinia mea, ea nu a renunțat foarte mult la Kozak, poate un fel de Kozak light, mai ușor, cu anumite concesii făcute de Rusia dar, în general, planul este de avea reglementarea în baza Kozak-ului, reglementare nedorită pentru R. Moldova, cel puțin în opinia mea ca cetățean. Și aici intrăm în această dispută lungă diplomatică, care și ce acord a semnat i cât de tare îl respectă. R. Moldova trebuie să pună în capul locului, în primul rând cetățenii R. Moldova care trăiesc pe malul stâng al Nistrului. În acest context grupurile de lucru sunt foarte bune pentru că noi trebuie să facem totul pentru că indiferent de situația politică viața oamenilor de pe ambele maluri să se schimbe. Ne confruntăm cu probleme serioase și în R. Moldova, malul drept și malul stâng, mai ales pe malul stâng de aceea avem nevoie de a lucra în acest domeniu și cred că aici la anumite capitole se poate obține rezultate, rezultate care ulterior vor cântări foarte mult în reglementarea ulterioară.

Corneliu RUSNAC: Și o ultimă întrebare la care tangențial v-ați referit puțin mai înainte, în ce măsură Chișinău mai poate miza pe sprijinul Ucrainei în procesul de reglementare Transnistreană după schimbările politice din această țară, mă refer la victoria dl Ianukovici în alegerile prezidențiale, care este calificat de mulți analiști ca un politician pro-rus?

4. Rolul Ucrainei în reglementarea problematicei transnistrene

Radu VRABIE: Eu cred că președintele Ianukovici nu este pro-rus el este pro-ucrainean. Este una când faci declarații în campanie electorală alta atunci când ajungi la conducere pentru că vrei nu vrei dar, totuși, conducerea, puterea te disciplinează. Trebuie în primul rând să ții de interesele Ucrainei. Mie, într-un fel, nu-mi prea place fatalismul nostru atunci când ne uităm la vecini și spunem „vai că a câștigat ăla sau acela și va influența situația de la noi” sau că nu putem să mergem la parada militară, că tot s-a vorbit toată luna mai. Nu trebuie să refuzăm să mergem la paradă pentru că se vor strica relațiile cu Rusia. Noi trebuie să ținem cont de realitățile geopolitice care sunt și realitățile geografice care sunt. Există Moscova cu care trebuie să avem relații bune, există Kievul cu care trebuie să avem relații bune, există Bucureștiul cu care ar trebui să avem relații bune. Noi trebuie să avem o abordare realistă a lucrurilor și trebuie să

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 32, din 30.05.2010

spunem lucrurilor pe nume că Transnistria nu reprezintă o problemă centrală pentru Ucraina. Este o problemă periferică. Balanța comercială de 300 de milioane de dolari pe care o are regiunile din jurul Transnistriei cu regiunea Transnistreană per ansamblu rezeșită un procent infim în economia ucraineană. Ideea sau cum cred eu că ar trebui Guvernul R. Moldova să continue este de a crea un parteneriat cu Ucraina. De a rezolva acele probleme mici dar, care deteriorează, într-un fel, relația dintre Chișinău și Kiev și de a lucra foarte mult la imaginea R. Moldova în Ucraina, pentru că, de cele mai multe ori, imaginea R. Moldova, din varii motive, nu este una foarte bună la Kiev, de a găsi forțe politice, de a găsi prieteni la Kiev și prin aceasta de a avea în Ucraina un partener. Eu repet, nu cred că Ucraina poate ceda, sau cum sa vorbit că, de fapt, ar putea aștepta mărul comp Transnistria ca să-l alipească la Ucraina. Trebuie să evităm aceste teorii conspiraționiste și să continuăm să lucrăm cu toți actorii implicați în 5 plus 2 în vederea obținerii unui acord. Aici depinde, iarăși, de fiecare actor implicat în parte. Eu cred că o soluție obținută, chiar dacă va fi foarte greu, pentru că 5 plus 2 este un format destul de dificil, destul de împărțit, însă eu cred că o soluție în acest format ar putea să fie una benefică pentru R. Moldova.

Corneliu RUSNAC: Dl Baltag?

Alexandru BALTAG: Eu cred, totuși, că cei care anticipează că Ucraina va fi pro-rusă sau așa mai departe...dați să luăm în considerație că mentalitatea ucraineană sau a conducerii ucrainene este ca să păstreze, să-și atingă interesele naționale pe care le are. Cât privește Transnistria, eu cred că este în interesul Ucrainei ca să aibă ca și vecin R. Moldova, un stat stabil din punct de vedere politic, conflict reglementat, și să lipsească forțe militare străine, pe de altă parte, unde le mai are. Cred că poziția Ucrainei, sau raporturile moldo-ucrainene pe conflictul transnistrean trebuie să fie bazate pe respect reciproc și pe interes reciproc. Eu nu cred că Ucrainei iar conveni să ridice problema revizuirii frontierelor, deoarece, în acest fel cel mai mare perdant ar putea fi însăși Ucraina, dacă luăm mozaica etnică a acestei țări și toate disensiunile din interiorul acestei țări. Astfel, eu cred că pentru Ucraina, cel mai avantajos este să aibă în vecinătatea imediată zone stabile cu relații de bună colaborare și prietenie cu toți vecinii. În plus să nu uităm că mai există și alte raporturi pe continent. Eu nu cred că Ucraina a respins parcursul său european ca și R. Moldova. La nivel diplomatic ar trebui să depășească toate divergențele pe care le au pe subiectele restante și sunt sigur că vor fi depășite. Eu sper că poziția Ucrainei, în formatul de negocieri, va fi pe o poziție corectă.

Corneliu RUSNAC: Spre regret, timpul rezervat emisiunii noastre a expirat. Eu vă mulțumesc foarte mult pentru prezența la acest program. Stimați ascultători, eu Corneliu Rusnac, vă reamintesc că ați ascultat o emisiune de discuții pe teme de politică externă realizată cu suportul Asociației pentru Politică Externă și finanțată de Fundația Friedrich Ebert. Pe curând!